Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
JEAN RICHARD DE LA TOUR
esitatud 21. märtsil 2024[1]

Liidetud kohtuasjad C-498/22–C-500/22

Novo Banco SA – Sucursal en España,
Banco de Portugal,
Fundo de Resolução
versus
C.F.O. (C-498/22)
J.M.F.T.,
M.H.D.S. (C-499/22)
ja
Proyectos, Obras y Servicios de Badajoz SL (C-500/22)

(eelotsusetaotlused, mille on esitanud Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus))

Eelotsusetaotlus – Krediidiasutuste saneerimine ja likvideerimine – Direktiiv 2001/24/EÜ – Artiklid 3 ja 6 – Õiguste, vara või kohustuste üleandmine „sildasutusele“ – Kohustuste tagasiandmine krediidiasutusele, mille suhtes on võetud saneerimismeede – *Lex concursus* – Saneerimismeetme mõju teistes liikmesriikides – Vastastikune tunnustamine – Saneerimismeetme avaldamise kohustuse rikkumise tagajärg – Euroopa Liidu põhiõiguste harta – Artiklid 17, 21, 38 ja 47 – Omandiõigus – Tõhus kohtulik kaitse – Tarbijakaitse – Õiguskindluse, õiguspärase ootuse kaitse ja võrdõiguslikkuse ning kodakondsuse alusel diskrimineerimise keelu põhimõtted – Direktiiv 93/13/EMÜ – Ebaõiglased tingimused

I. Sissejuhatus

1. Eelotsusetaotlused puudutavad küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. aprilli 2001. aasta direktiivi 2001/24/EÜ[2] krediidiasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta artikli 3 lõiget 2 ja artiklit 6 ning nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes[3] artikli 6 lõiget 1 koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta[4] artiklitega 17, 21, 38 ja 47 ning õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtetega.

1 Algkeel: prantsuse.

2 ELT 2001, L 125, lk 15; ELT eriväljaanne 06/04, lk 15.

3 EÜT 1993, L 95, lk 29; ELT eriväljaanne 15/02, lk 288.

4 Edaspidi „harta“.

2. Need taotlused on esitatud kohtuvaidlustes, mille üks pool on Novo Banco SA – Sucursal en España (edaspidi „Hispaania Novo Banco“), keda toetavad Banco de Portugal (Portugali keskpank) ja Fundo de Resolução (kriisilahendusfond, Portugal), ja teine pool Hispaania Novo Banco – Portugali krediidiasutuse Banco Espíritu Santo SA (edaspidi „BES“) filiaali Banco Espírito Santo SA – Sucursal en España (edaspidi „Hispaania BES“) õigusjärglane, kelleks Novo Banco SA sai pärast Portugali keskpanga võetud saneerimismeetmeid – mitu klienti. Taotlused puudutavad nende saneerimismeetmete mõju erinevatele finantstoodete ja -teenuste lepingutele.

3. Teen Euroopa Kohtule esiteks ettepaneku otsustada, et see, et direktiivi 2001/24 artiklis 6 ette nähtud avaldamist eesmärgiga võimaldada kolmandatel isikutel saneerimismeetme peale kaebus päritoluliikmesriigis, ei ole toimunud, ei mõjuta selle meetme vastastikuse tunnustamise mõju vastuvõtvas liikmesriigis. Teiseks teen Euroopa Kohtule ettepaneku otsustada, et eraõiguslikud isikud ei saa tugineda õiguspärasele ootusele saneerimismeetme raames loodud sildpanga suhtes. Kolmandaks teen Euroopa Kohtule ettepaneku otsustada, et lepinguga seotud kahju hüvitamise nõuded võib jätta saneerimismeetme esemeks oleva panga kohustuste hulka, kui luuakse sildpank, kellele kantakse üle ainult teatavad varad ja kohustused.

II. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

1. Direktiiv 93/13

4. Direktiivi 93/13 artikli 6 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid sätestavad, et ebaõiglased tingimused lepingus, mille müüja või teenuste osutaja on tarbijaga sõlminud, ei ole [riigisisestes õigusaktides sätestatud tingimustel] tarbijale siduvad ning [et leping jääb muus osas pooltele siduvaks, kui see saab kehtida ka ilma ebaõiglaste tingimusteta].“ [täpsustatud sõnastus]

2. Direktiiv 2001/24

5. Direktiivi 2001/24 põhjendustes 4, 6, 7, 11, 12 ja 16 on märgitud:

„(4) Asutuse ja selle filiaalide ühtsusest loobumine oleks eriti ebasoovitav juhtudel, kui on vaja võtta saneerimismeetmeid või alustada likvideerimismenetlust.

[…]

(6) Õigusaktidega ettenähtud saneerimismeetmete ja asjaomases liikmesriigis kehtivate menetluste üle otsustamise ja nende rakendamise ainupädevus peab kuuluma päritoluliikmesriigi haldus- ja kohtuasutustele. Liikmesriikide õigusnormide ja tavade ühtlustamine on keerukas ja seepärast on vaja sisse seada kord, mille kohaselt liikmesriigid tunnustavad vastastikku meetmeid, mida igaüks neist on võtnud tegevusloa saanud krediidiasutuste elujõulisuse taastamiseks.

(7) Äärmiselt oluline on tagada, et päritoluliikmesriigi haldus- või kohtuasustuse võetud saneerimismeetmed ja nimetatud asutuste poolt kõnealuste meetmete haldamiseks ametisse nimetatud isikute või organite võetavad meetmed […] kehtiksid kõigis liikmesriikides.

[…]

(11) Kolmandatele isikutele tuleb teatada saneerimismeetmete rakendamisest liikmesriikides, kus asuvad filiaalid, kui sellised meetmed võivad takistada nende isikute mõningate õiguste kasutamist.

(12) Võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõte seoses nende tegutsemisvõimalustega eeldab päritoluliikmesriigi haldus- ja kohtuasutustelt vajalike meetmete võtmist, et vastuvõtva liikmesriigi võlausaldajad saaksid kasutada oma õigust teha vajalikke toiminguid ettenähtud tähtaja jooksul.

[…]

(16) Võlausaldajate võrdne kohtlemine eeldab, et krediidiasutus likvideeritakse vastavalt ühtsuse ja üldisuse põhimõtetele, mille kohaselt kuulub ainupädevus päritoluliikmesriigi haldus- ja kohtuasutustele ning nende otsuseid tuleb tunnustada ja nende otsustel peab ilma igasuguste formaalsusteta olema kõigis teistes liikmesriikides samasugune mõju nagu päritoluliikmesriigis, kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti.“

6. Selle direktiivi artikli 1 lõikes 1 on ette nähtud:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse krediidiasutuste ja nende selliste filiaalide suhtes, mis ei asu peakontoriga samas liikmesriigis, vastavalt direktiivi 2000/12/EÜ[5] artikli 1 punktides 1 ja 3 esitatud määratlustele ning võttes arvesse nimetatud direktiivi artikli 2 lõikes 3 sätestatud tingimusi ja erandeid.“

7. Direktiivi 2001/24 artikli 2 seitsmenda taande kohaselt on „saneerimismeetmed“ „meetmed, mille eesmärk on säilitada või taastada krediidiasutuse rahaline seisund ja mis võivad mõjutada kolmandate isikute varasemaid õigusi, sealhulgas meetmed, millega võib kaasneda maksete peatamine, täitemeetmete peatamine või nõuete vähendamine“.

8. Selle direktiivi II jaotis „Saneerimismeetmed“ sisaldab artikleid 3–8.

9. Direktiivi artiklis 3 „Saneerimismeetmete võtmine. Kohaldatav õigus“ on sätestatud:

„1. Ainult päritoluliikmesriigi haldus- ja kohtuasutustel on õigus otsustada ühe või mitme saneerimismeetme rakendamise üle krediidiasutuses, sealhulgas selle teistes liikmesriikides asuvates filiaalides.

2. Saneerimismeetmeid kohaldatakse vastavalt päritoluliikmesriigi õigusnormidele, kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti.

Saneerimismeetmed jõustuvad kogu [Euroopa Liidus] täielikult kõnealuse liikmesriigi õigusnormide kohaselt ilma täiendavate formaalsusteta, seda ka teistes liikmesriikides asuvate

[5] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiiv krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (EÜT 2000, L 126, lk 1; ELT eriväljaanne 06/03, lk 272).

kolmandate isikute suhtes isegi juhul, kui nende suhtes kohaldatavad vastuvõtva liikmesriigi eeskirjad ei näe selliseid meetmeid ette või kui nende eeskirjade kohaselt on meetmete rakendamise aluseks tingimused, mis ei ole täidetud.

Saneerimismeetmed jõustuvad kogu [Euroopa Liidus] kohe, kui nad on jõustunud liikmesriigis, kus nad on võetud.“

10. Direktiivi 2001/24 artikkel 6 „Avaldamine“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kui on tõenäoline, et artikli 3 lõigete 1 ja 2 kohaselt otsustatud saneerimismeetmete rakendamine võiks mõjutada kolmandate isikute huve vastuvõtvas liikmesriigis ja kui päritoluliikmesriigis võib meetme võtmise otsuse edasi kaevata, avaldab päritoluliikmesriigi haldus- või kohtuasutus, haldaja või päritoluliikmesriigis selleks volitatud isik väljavõtte otsusest *Euroopa [Liidu*[6]] *Teatajas* ja iga vastuvõtva liikmesriigi kahes üleriigilises ajalehes, et luua võimalused edasikaebeõiguse kasutamiseks määratud aja jooksul.

2. Lõikes 1 sätestatud väljavõte otsusest edastatakse esimesel võimalusel ja kõige otstarbekamaid kanaleid kasutades Euroopa [Liidu] Ametlike Väljaannete Talitusse ja iga vastuvõtva liikmesriigi kahele üleriigilisele ajalehele.

[…]

4. Avaldatavas otsuse väljavõttes täpsustatakse ametlikes keeltes või asjaomaste liikmesriikide riigikeeltes eelkõige tehtud otsuse eesmärk ja õiguslik alus, edasikaebuste esitamise tähtajad, eriti selgelt mõistetaval viisil tähtaja lõppemise kuupäev ning selle asutuse või kohtu täielik aadress, kes on pädev edasikaebust läbi vaatama.

5. Saneerimismeetmeid kohaldatakse olenemata lõigetes 1–3 kirjeldatud meetmetest ja need jõustuvad võlausaldajate suhtes täies ulatuses, kui päritoluliikmesriigi haldus- või kohtuasutused või nimetatud riigis selliseid meetmeid reguleerivad õigusnormid ei näe ette teisiti.“

11. Direktiivi artikli 7 „Võlausaldajatele teatamise kohustus ja nõuete esitamise õigus“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Kui päritoluliikmesriigi õigus eeldab, et nõude tunnustamiseks tuleb see esitada, või näeb ette kohustuse teatada meetmest võlausaldajatele, kelle alaline asukoht, peamine elukoht või peakontor on kõnealuses liikmesriigis, peab päritoluliikmesriigi haldus- või kohtuasutus või haldaja teatama ka teada olevatele võlausaldajatele, kelle alaline asukoht, peamine elukoht või peakontor asub mõnes teises liikmesriigis, artiklis 14 ja artikli 17 lõikes 1 ettenähtud korra kohaselt.“

12. Nimetatud direktiivi artikli 23 lõike 1 kohaselt ei mõjuta saneerimismeetmete rakendamine võlausaldajate õigust nõuda oma nõude tasaarvestamist krediidiasutuse nõudega, kui selline tasaarvestamine on krediidiasutuse nõuete suhtes kohaldatavate õigusnormidega lubatud.

[6] Edaspidi „ELT“.

13. Sama direktiivi artiklis 32 „Menetluses olevad kohtuasjad“ on sätestatud:

„Saneerimismeetmete või likvideerimismenetluse mõju krediidiasutuselt võõrandatud vara või õigust käsitlevale menetluses olevale kohtuasjale reguleerib ainult selle liikmesriigi õigus, kelle territooriumil kohtuasja menetletakse.“

3. Direktiiv 2014/59/EL

14. Direktiivi 2014/59/EL[7] artikli 83 „Kriisilahendusasutuste menetluslikud kohustused“ lõigetes 4 ja 5 on sätestatud:

„4. Kriisilahendusasutus avaldab kriisilahenduse meetme võtmise aluseks oleva korralduse või dokumendi koopia või kokkuvõtva teate kriisilahenduse meetme mõju kohta, eelkõige mõju kohta jaeklientidele, ning – kui see on kohaldatav – artiklites 69, 70 ja 71 osutatud peatamise või piiramise tingimused ja tähtaja, või tagab sellise koopia või teate avaldamise:

a) oma ametlikul veebisaidil;

b) pädeva asutuse (kui see ei ole kriisilahendusasutus) veebisaidil ja Euroopa Pangandusjärelevalve veebisaidil;

c) kriisilahendusmenetluses oleva krediidiasutuse või investeerimisühingu veebisaidil;

d) kui kriisilahendusmenetluses oleva krediidiasutuse või investeerimisühingu aktsiad või muud omandiõiguse või võlainstrumendid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, siis kriisilahendusmenetluses olevat krediidiasutust või investeerimisühingut käsitleva korraldatud teabe avaldamiseks kasutatavas meediakanalis kooskõlas direktiivi 2004/109/EÜ[8] artikli 21 lõikega 1.

5. Kui aktsiate või muude omandiõiguse või võlainstrumentidega ei ole lubatud reguleeritud turul kaubelda, tagab kriisilahendusasutus, et lõikes 4 osutatud instrumente tõendavad dokumendid saadetakse kriisilahendusmenetluses oleva krediidiasutuse või investeerimisühingu teadaolevatele aktsionäridele ja võlausaldajatele, kes on teada kriisilahendusmenetluses oleva krediidiasutuse või investeerimisühingu registrite või andmebaaside kaudu, mis on kriisilahendusasutusele kättesaadavad.“

15. Selle direktiivi artikli 117 „Direktiivi [2001/24] muutmine“ punktis 1 on ette nähtud, et selle direktiivi artiklisse 1 lisatakse lõige 5, mille kohaselt „[k]äesoleva direktiivi artikleid 4 ja 7 ei kohaldata, kui kohaldatakse direktiivi [2014/59] artiklit 83“.

16. Direktiivi 2014/59 artikli 130 lõike 1 kohaselt oli direktiivi ülevõtmise tähtaeg 31. detsember 2014.

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT 2014, L 173, lk 190).

8 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv läbipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, ning millega muudetakse direktiivi 2001/34/EÜ (ELT 2004, L 390, lk 38).

17. Direktiivi artikli 131 kohaselt jõustus direktiiv kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, st 2. juulil 2014.

B. Hispaania õigus

18. 22. aprilli 2005. aasta seaduse 6/2005 krediidiasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta (Ley 6/2005 sobre saneamiento y liquidación de las entidades de crédito) [9], millega võeti direktiiv 2001/24 Hispaania õiguskorda üle, artikli 19 lõikes 1 on ette nähtud:

„Kui on võetud saneerimismeede või algatatud likvideerimismenetlus liikmesriigis tegevusloa saanud krediidiasutuse […] suhtes, kellel on Hispaanias vähemalt üks filiaal või kes osutab teenuseid Hispaanias, on sellel meetmel või menetlusel ilma täiendavate formaalsusteta Hispaanias täielik toime kohe, kui see jõustub liikmesriigis, kus meede võeti või menetlus algatati."

C. Portugali õigus

19. Krediidiasutuste ja finantsühingute üldkord (Reguime Geral das Instituições de Crédito e Sociedas Financeiras), mis kehtestati 10. veebruari 2012. aasta dekreetseadusega nr 31-A/2012 (Decreto-Lei nº 31-A/2012) [10], artikkel 145–C ja sellele järgnevad artiklid.

III. Põhikohtuasjade asjaolud ja eelotsuse küsimused

A. Kohtuasi C-498/22

20. C.F.O. sõlmis 11. detsembril 2006 tarbijana Hispaania BESiga hüpoteeklaenulepingu, mis sisaldas 2protsendilise miinimumintressimäära tingimust ehk intressi alammäära tingimust.

21. Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) tunnistas 9. mai 2013. aasta kohtuotsusega, et sellised intressi alammäära tingimused on läbipaistvuse puudumise tõttu ebaõiglased. Kui C.F.O. esitas Hispaania BESile taotluse tema hüpoteeklaenulepingus intressi alammäära tingimust enam mitte kohaldada, lõpetas Hispaania BES selle tingimuse kohaldamise alates 2013. aasta juunist.

22. Kohaldades krediidiasutuste ja finantsühingute üldkorda ja arvestades BESi tõsiseid finantsraskusi, võttis Portugali keskpanga nõukogu 3. augusti 2014. aasta otsusega, mida muudeti 11. augusti 2014. aasta otsusega (edaspidi „2014. aasta augusti otsus"), selle krediidiasutuse suhtes niinimetatud kriisilahendusmeetmed.

23. Selle otsusega otsustas Portugali keskpank asutada sildpanga Novo Banco, kellele anti üle BESi varad, kohustused ja muud bilansivälised vahendid, mida on kirjeldatud otsuse lisas 2.

24. Kohustuste hulgas, mis jäeti Novo Bancole üle andmata, oli muu hulgas „vastutus ja ettenägematud kulud, eelkõige pettusest või regulatiivsete, karistus- või haldusnormide või -otsuste rikkumisest tulenev vastutus".

[9] *BOE* nr 97, 23.4.2005, lk 13912.

[10] *Diário da República*, lisa 1. 1. seeria, nr 30, 10.2.2012.

25. Pärast seda üleandmist sai Hispaania Novo Bancost 11. detsembril 2006 sõlmitud laenu hüpoteekkrediidiandja ja ta hakkas C.F.O-le laenu igakuiste tagasimaksete arveid esitama.

26. Banco de España (Hispaania keskpank) avaldas 3. oktoobril 2014 ametlikus väljaandes *Boletín Oficial del Estado* teate, milles oli märgitud, et Portugali keskpank oli 2014. aasta augusti otsusega rakendanud BESi suhtes kriisilahendusmeedet, mis seisnes BESi tegevuse osalises üleandmises sildpangale Novo Banco, kes jätkab katkematult BESi tavapärast tegevust, kusjuures seda meedet käsitatakse saneerimismeetmena direktiivi 2001/24 artikli 2 tähenduses.

27. Portugali keskpank võttis 29. detsembril 2015 vastu kaks otsust, millega muudeti ja selgitati 2014. aasta augusti otsuse lisa 2 (edaspidi „29. detsembri 2015. aasta otsused“), milles täpsustati muu hulgas, et sellest kuupäevast alates ei edastata Novo Bancole „nõudeid ja hüvitisi, mis on seotud selliste laenulepingute teatud tingimuste väidetava tühistamisega, milles BES oli laenuandja“.

28. 2017. aasta jaanuaris nõudis C.F.O. Hispaania Novo Bancolt nende summade tagasimaksmist, mida oli Hispaania BES tema hüpoteeklaenu intressi alammäära tingimuse alusel sisse nõudnud.

29. Novo Banco jättis 21. märtsi 2017. aasta kirjaga selle nõude rahuldamata põhjendusel, et pank tegutses täiesti läbipaistvalt seoses teabega intressi alammäära tingimuse kohta lepingus, mis oli allkirjastatud 24. novembril 2006, st enne hüpoteeklaenu notariaalakti allkirjastamist.

30. C.F.O. esitas 4. mail 2017 Hispaania Novo Banco vastu hagi nõudega tunnistada Hispaania BESiga sõlmitud hüpoteeklaenulepingu intressi alammäära tingimus tühiseks, kuna see on ebaõiglane, ning kohustada Hispaania Novo Bancot selle tingimuse alusel alusetult makstud summad talle tagasi maksma.

31. Hispaania Novo Banco vaidles hagile vastu, esitades vastuväite, et tema vastu ei saa hagi esitada, kuna nõuet, mis oleks võinud tekkida C.F.O. kasuks ja mis seisnes nende summade tagastamises, mille oli Hispaania BES intressi alammäära tingimuse alusel sisse nõudnud, ei olnud Portugali keskpanga poolt BESi suhtes võetud saneerimismeetmetega Novo Bancole üle antud.

32. Nii esimese astme kohus kui ka apellatsiooniastmes Audiencia Provincial (provintsikohus, Hispaania) lükkasid Hispaania Novo Banco vastuväite tagasi ja rahuldasid C.F.O. hagi.

33. Hispaania Novo Banco esitas kassatsioonkaebuse Tribunal Supremole (kõrgeim kohus), kes rahuldas Portugali keskpanga ja kriisilahendusfondi avalduse astuda menetlusse kassatsioonkaebuse toetuseks.

34. Kõigepealt tuletab eelotsusetaotluse esitanud kohus meelde, et kuigi Portugali keskpanga 2014. aasta augusti ja 29. detsembri 2015. aasta otsuseid käsitatakse saneerimismeetmetena direktiivi 2001/24[11] tähenduses ja kuigi need võivad mõjutada kolmandaid isikuid, ei ole neid otsuseid avaldatud, vastupidi sellele, mida nõuavad selle direktiivi artikli 6 lõiked 1–4. Sellega seoses rõhutab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et teave, mille Portugali keskpank edastas BESi kriisi ja Novo Banco asutamise kohta oma veebisaidil inglise ja portugali keeles ning Hispaania meediale, oli väga üldine ega võimaldanud asjaomastel klientidel tuvastada kohustusi, mis olid

[11] Ta viitab 29. aprill 2021. aasta kohtuotsusele Banco de Portugal jt (C-504/19; edaspidi „kohtuotsus Banco de Portugal jt“, EU:C:2021:335).

vara üleandmisel välja jäetud, ega olla teadlik sellest, et see väljajätmine piirab nende õigusi. Lisaks märgib see kohus, et ka käesoleva ettepaneku punktis 26 mainitud Hispaania keskpanga avaldatud teade ei vasta selles sättes nõutud tingimustele.

35. See nimetatud sättes nõutud tingimustel avaldamata jätmine takistas peaaegu kõigil Hispaanias elavatel või asuvatel Hispaania BESi klientidel esitada Portugali keskpanga otsuste peale hagi ja viis selleni, et nad esitasid Hispaania Novo Banco vastu hagid, mille kohta viimane väitis siiski, et tema vastu ei saa kohtusse hagi esitada, kuna ebaõiglase tingimuse kohaldamise tõttu klientide tasutud summade tagasimaksmise kohustust ei ole saneerimismeetmetega talle üle antud.

36. Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb, kas direktiivi 2001/24 artikli 6 lõige 5, mille kohaselt saneerimismeetmeid kohaldatakse ja need jõustuvad olenemata selle sätte lõigetes 1–3 ette nähtud avaldamismeetmetest, võib hõlmata nende meetmetega asjaomase üksuse klientidele vastuvõtvas liikmesriigis peale sunnitud õiguste piiramist või kaotamist ning nende käsutuses olevate õiguskaitsevahendite ja -korra kohta teabe pikaajaliselt avaldamata jätmist.

37. Seetõttu on tal tekkinud küsimus, kas direktiivi 2001/24 artikli 3 lõikes 2 sätestatud kohustus tunnustada päritoluliikmesriigis võetud saneerimismeetmete mõju vastuvõtvas liikmesriigis saab olla kooskõlas harta artiklis 47 sätestatud tõhusa kohtuliku kaitse põhimõttega, harta artikli 21 lõikes 2 ette nähtud kodakondsuse alusel diskrimineerimise keeluga ning õiguskindluse põhimõttega, kui selliseid meetmeid ei ole avaldatud selle direktiivi artikli 6 lõigetes 1–4 nõutud tingimustel.

38. Teiseks märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Hispaania Novo Banco vastus C.F.O. nõudele ei seadnud kahtluse alla kohustuste eest vastutuse üleminekut, eelkõige kohustust maksta C.F.O. tagasi tema poolt intressi alammäära tingimuse alusel, mis tunnistati hiljem ebaõiglaseks, Hispaania BESile tasutud summad. Vastupidi, Hispaania Novo Banco vastas hagile sisuliselt, rõhutades, et „pank tegutses täiesti läbipaistvalt“ ajal, mil seda kontrollis kriisilahendusfond, mis ise oli avalik-õiguslik Portugali keskpanga allüksus. Seetõttu esitas C.F.O. hagi kohtule, leides täieliku kindlustundega, et Hispaania Novo Banco oli liidu õiguse alusel tegutseva ametiasutuse kontrolli all oleva panga filiaalina tõepoolest hüpoteeklaenulepingus laenuandja.

39. Seetõttu soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas olukorras, kus tarbijal, kes elab vastuvõtvas liikmesriigis, võis tekkida õiguspärane ootus sildpanga tegevuse suhtes, mida kontrollib päritoluliikmesriigi ametiasutus, on direktiivi 2001/24 artikli 3 lõikes 2 sätestatud saneerimismeetmete mõju tunnustamise kohustus kooskõlas harta artikliga 47 ja õiguskindluse põhimõttega.

40. Kolmandaks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas liidu õiguse ja eelkõige direktiivi 93/13 artikli 6 lõike 1 seisukohast on õiguspärane põhikohtuasjas vaidlusaluste saneerimismeetmete tagajärjel lepingusuhte killustamine, st et tarbijal on oma kohustuste tõttu Hispaania Novo Banco ees siduvad kohustused, kellele ta peab tasuma algselt Hispaania BESiga sõlmitud hüpoteeklaenu kuumakseid, samas kui Hispaania Novo Banco on vabastatud kohustusest maksta tagasi summad, mille oli Hispaania BES intressi alammäära tingimuse alusel sisse nõudnud, mis viib selleni, et see ebaõiglane tingimus on tarbijale siduv, kuna ta ei saa neid summasid BESilt tagasi, arvestades viimase maksejõuetust. Selline olukord võib kujutada endast ebaproportsionaalset sekkumist tarbija omandiõigusesse, mis on vastuolus harta artikliga 17.

41. Selles kontekstis peab eelotsusetaotluse esitanud kohus kaheldavaks seda, et tarbijate õigused ei kaalu finantssüsteemi stabiilsust üles [12].

42. Neil asjaoludel otsustas Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi 2001/24 artikli 3 lõike 2 tõlgendus, mis eeldab, et vastuvõttev liikmesriik tunnustab päritoluliikmesriigi pädeva haldusasutuse niisuguse otsuse mõju, mida ei ole avaldatud vastavalt [selle] direktiivi […] artikli 6 lõigete 1–4 nõuetele, on kooskõlas [harta] artikli 47 kohase põhiõigusega tõhusale õiguskaitsevahendile, õiguskindluse üldpõhimõtte ja võrdsuse põhimõtte ning harta artikli 21 lõikes 2 sätestatud igasuguse kodakondsuse alusel diskrimineerimise keeluga?

2. Kas harta artikli 47 kohase põhiõigusega tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiguskindluse üldpõhimõttega on kooskõlas direktiivi 2001/24 artikli 3 lõike 2 tõlgendus, mis eeldab, et vastuvõttev liikmesriik tunnustab päritoluliikmesriigi pädeva haldusasutuse niisuguse otsuse mõju, millega on sellise panga, millele kohaldatakse saneerimismeetmeid, teatavad kohustused ja vastutus selle panga tavapärase tegevuse ja osa vara ja kohustuste „sildpangale“ üleandmisest välja jäetud, kui „sildpanga“ – mida kontrollib avalik-õiguslik asutus, mis rakendab liidu õigust – enda hilisem tegevus on tekitanud vastuvõtva liikmesriigi klientides õiguspärase ootuse, et „sildpank“ on üle võtnud kohustused, mis vastavad vastutusele ja kohustustele, mis olid saneeritaval pangal nende klientide suhtes?

3. Kas direktiivi 2001/24 artikli 3 lõike 2 tõlgendus, mis eeldab, et vastuvõttev liikmesriik tunnustab päritoluliikmesriigi pädeva haldusasutuse niisuguse otsuse mõju, millega kantakse „sildpangale“ üle võlausaldajapositsioon hüpoteeklaenulepingus, kuid jäetakse selles lepingus sisalduva ebaõiglase tingimuse alusel panga poolt sissenõutud summade tarbijast laenuvõtjale tagasi maksmise kohustus maksejõuetule pangale, on kooskõlas harta artikli 17 kohase põhiõigusega omandile, harta artikli 38 kohase kõrgetasemelise tarbijakaitse põhimõttega, [direktiivi 93/13] artikli 6 lõikega 1 ja õiguskindluse üldpõhimõttega?“

B. Kohtuasi C-499/22

43. J.M.F.T. ja M.H.D.S. avasid väärtpaberikonto ja sõlmisid Hispaania BESiga investeerimisportfellide haldamise lepingu. Nad sõlmisid 3. oktoobril 2007 Hispaania BESiga ebatüüpilise finantslepingu, mille kehtivus lõppes 11. oktoobril 2014, mil Novo Banco, kes oli vahepeal saanud BESi õigusjärglaseks, selle üles ütles ja lõpetas. Nad sõlmisid Hispaania BESiga 28. aprillil 2008 ka struktureeritud finantstoote lepingu, mille kehtivus lõppes 28. aprillil 2013 ja mille Hispaania BES lõpetas kahjumiga.

44. J.M.F.T sai 2014. aasta augustis Novo Bancolt mitu teadet, milles teatati pärast Portugali keskpanga poolt BESi suhtes tehtud otsuseid pangasuhete jätkumisest Hispaania BESi klientide ja uue üksuse Hispaania Novo Banco vahel, ning ebatüüpilise finantslepingu finantsaruande.

[12] Ta viitab 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsusele Gutiérrez Naranjo jt (C-154/15, C-307/15 ja C-308/15, edaspidi „kohtuotsus Gutiérrez Naranjo jt“, EU:C:2016:980), milles Euroopa Kohus leidis, et direktiivi 93/13 artikli 6 lõikega 1 on vastuolus Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) praktika, mis piirab müüja või teenuste osutaja sõlmitud tarbijalepingutes intressi alammäära tingimuste tühistamise tagajärjel tagasitäitmist, selleks et tagada sel ajal raskes kriisis olnud Hispaania finantssüsteemi stabiilsus.

45. J.M.F.T. ja M.H.D.S. esitasid 17. aprillil 2017 Novo Banco vastu hagi, milles nad palusid esimese võimalusena tühistada mõlemad finantslepingud vea tõttu nõusoleku andmisel, kuna BES oli neile andnud puudulikku teavet, ning kohustada vastastikku tagastama mõlema poole saadud summad koos intressidega alates iga makse tegemise kuupäevast, ning teise võimalusena hüvitada kahe finantstoote ostmisega tekkinud kahju, millele lisandub seadusjärgses intressimääras arvutatud intress alates hagi teatavakstegemisest.

46. Hispaania Novo Banco vaidles hagile vastu, esitades vastuväite, et tema vastu ei ole võimalik kohtusse hagi esitada, kuna nõuet, mis oleks võinud tekkida J.M.F.T. ja M.H.D.Si kasuks ning mis seisnes nende poolt finantstoodete eest tasutud summade tagastamises lepingute võimaliku tühisuse tõttu või kahju hüvitamises, mis tekkis seetõttu, et neid kliente ei teavitatud kõnealuste finantsinstrumentidega seotud riskidest, ei kantud BESi suhtes Portugali keskpanga võetud saneerimismeetmetega üle Novo Bancole.

47. Esimeses kohtuastmes hagi rahuldati.

48. Audiencia Provincial (provintsikohus) rahuldas Hispaania Novo Banco esitatud apellatsioonkaebuse 28. aprillil 2008 sõlmitud lepingu osas põhjendusel, et Hispaania BES lõpetas selle lepingu 28. aprillil 2013 ehk enne Novo Banco asutamist BESi saneerimismeetmete raames. Seega oli tegemist tehinguga, mis oli mõju kaotanud enne neid meetmeid, mistõttu ei olnud ühtegi sellest lepingust tulenevat kohustust ega vastutust Novo Bancole üle läinud.

49. Seevastu jättis Audiencia Provincial (provintsikohus) apellatsioonkaebuse rahuldamata osas, mis puudutas ebatüüpilist finantslepingut, mille haldamist ja lõpetamist 2014. aasta oktoobris viis läbi Novo Banco. See kohus märkis samuti, et 2014. aasta augusti otsusega ei jäetud üle andmata välja mitte selline struktureeritud toode nagu ebatüüpiline finantsleping, vaid BESi asutuste emiteeritud võlainstrumendid. Ta lisas, et Portugali keskpanga hilisemate otsustega tehtud täpsustused ei oma tähtsust, kuna leping öeldi üles ja lõpetati varem.

50. Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus), kellele esitasid selle kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse ühelt poolt J.M.F.T. ja M.H.D.S. ning teiselt poolt Hispaania Novo Banco, keda toetavad Portugali keskpank ja kriisilahendusfond, põhjendab oma eelotsusetaotlust samamoodi nagu kohtuasjas C-498/22 [13].

51. Neil asjaoludel otsustas Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi [2001/24] artikli 3 lõike 2 tõlgendus, mis eeldab, et vastuvõttev liikmesriik tunnustab päritoluliikmesriigi pädeva haldusasutuse niisuguse otsuse mõju, mida ei ole avaldatud vastavalt [selle] direktiivi […] artikli 6 lõigete 1–4 nõuetele, on kooskõlas [harta] artikli 47 kohase põhiõigusega tõhusale õiguskaitsevahendile, õiguskindluse üldpõhimõtte ja võrdsuse põhimõtte ning harta artikli 21 lõikes 2 sätestatud igasuguse kodakondsuse alusel diskrimineerimise keeluga?

2. Kas harta artikli 47 kohase põhiõigusega tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiguskindluse üldpõhimõttega on kooskõlas direktiivi 2001/24 artikli 3 lõike 2 tõlgendus, mis eeldab, et vastuvõttev liikmesriik tunnustab päritoluliikmesriigi pädeva haldusasutuse niisuguse otsuse mõju, millega on sellise panga, millele kohaldatakse saneerimismeetmeid, teatavad

[13] Vt käesoleva ettepaneku punktid 34–40.

kohustused ja vastutus selle panga tavapärase tegevuse ja osa vara ja kohustuste „sildpangale“ üleandmisest välja jäetud, kui „sildpanga“ – mida kontrollib avalik-õiguslik asutus, mis rakendab liidu õigust – enda hilisem tegevus on tekitanud vastuvõtva liikmesriigi klientides õiguspärase ootuse, et „sildpank“ on üle võtnud kohustused, mis vastavad vastutusele ja kohustustele, mis olid saneeritaval pangal nende klientide suhtes?

3. Kas direktiivi 2001/24 artikli 3 lõike 2 tõlgendus, mis eeldab, et vastuvõttev liikmesriik tunnustab päritoluliikmesriigi pädeva haldusasutuse niisuguse otsuse mõju, millega kantakse „sildpangale“ üle võlausaldaja positsioon lepingulistes suhetes pangaga, millele kohaldatakse saneerimismeetmeid, kuid jäetakse viimati nimetatud panga antud puudulikust teabest tingitud nõusoleku ekslikult andmise tõttu tühistatud lepingute alusel kliendi makstud summade kliendile tagasi maksmise kohustus maksejõuetule pangale, on kooskõlas harta artikli 17 kohase põhiõigusega omandile, harta artikli 38 kohase kõrgetasemelise tarbijakaitse põhimõttega ja õiguskindluse üldpõhimõttega?“

C. Kohtuasi C-500/22

52. Äriühing Proyectos, Obras y Servicios de Badajoz SL (edaspidi „POSB“) ostis 17. novembril 2014 järelturult eelisvõlakirja „Senior Bond NB 6,875% maturity July 2016“, mille maksetähtaeg saabus 15. juulil 2016.

53. Selle võlakirja oli emiteerinud BES, kuid ajal, mil POSB selle ühe investeerimisühingu kaudu ostis, kuulus see allutamata võlainstrument Novo Banco vara hulka, kellele see oli 2014. aasta augusti otsuse alusel üle antud.

54. Novo Banco maksis 2015. aasta juulis POSB-le võlakirjade eest 2014.-2015. aastal saadud tulu.

55. Kui kohustus lõppes 15. juulil 2016, ei tasunud Novo Banco 2015.-2016. aasta võlakirjatulu ega tagastanud selle võlakirja nimiväärtust POSB-le.

56. Novo Banco vastas viimase kaebusele, et maksmisest keeldumine põhines 29. detsembri 2015. aasta otsustel, millega olid selle võlakirjaga seotud kohustused Novo Bancolt tagasi antud BESile. Nimelt oli nendes otsustes muu hulgas ette nähtud allutamata võlakirjade Novo Banco poolt „tagasiandmine“ BESile ja nende hulka kuulusid muu hulgas „Senior Bond NB 6,875% maturity July 2016“ võlakirjast tulenevad õigused ja vastutus.

57. POSB esitas 25. juunil 2017 Novo Banco vastu hagi, nõudes 2015.-2016. aasta võlakirjatulu tasumist ja võlakirja nimiväärtusele vastava summa tagastamist.

58. Novo Banco vaidles hagile vastu, esitades vastuväite, et tema vastu ei saa kohtusse hagi esitada, kuna selle kohustusega seotud kohustused „anti tagasi“ BESile.

59. Nii esimese astme kohus kui ka apellatsiooniastmes Audiencia Provincial (provintsikohus) lükkasid Novo Banco vastuväite tagasi ja rahuldasid hagi.

60. Tribunal Supremo (kõrgeim kohus), kellele esitas Hispaania Novo Banco, keda toetavad Portugali keskpank ja kriisilahendusfond, kassatsioonkaebuse, märgib eelkõige, et allutamata võlainstrumendi omamine tagab POSB-le harta artiklis 17 tunnustatud põhiõiguse omandile kaitse. Selle nõudega seotud vastutuse ja kohustuste „tagasiandmine“ BESile tähendab aga praktikas tema omandiõiguse äravõtmist, kuna BES on maksejõuetu pank, kes on oma varast ilma

jäänud. Selline äravõtmine, ilma õigeaegselt õiglast hüvitist maksmata, võib endast kujutada ka õiguskindluse põhimõtte rikkumist[14].

61. Neil asjaoludel otsustas Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi [2001/24] artikli 3 lõike 2 tõlgendus, mis eeldab, et vastuvõttev liikmesriik tunnustab päritoluliikmesriigi pädeva haldusasutuse niisuguse otsuse mõju, mida ei ole avaldatud vastavalt [selle] direktiivi […] artikli 6 lõigete 1–4 nõuetele, on kooskõlas [harta] artikli 47 kohase põhiõigusega tõhusale õiguskaitsevahendile, õiguskindluse üldpõhimõtte ja võrdsuse põhimõtte ning harta artikli 21 lõikes 2 sätestatud igasuguse kodakondsuse alusel diskrimineerimise keeluga?

2. Kas direktiivi 2001/24 artikli 3 lõike 2 tõlgendus, mis eeldab, et vastuvõttev liikmesriik tunnustab päritoluliikmesriigi pädeva haldusasutuse niisuguse otsuse mõju, millega antakse kohustused ja vastutus, mis tulenevad allutamata võlavääртpaberist, mille ostis kolmas isik siis, kui need kohustused ja vastutus kuulusid „sildpanga“ vara hulka, tagasi maksejõuetule pangale, mille suhtes on võetud kriisilahendusmeetmed, on kooskõlas harta artikli 17 kohase põhiõigusega omandile ja õiguskindluse üldpõhimõttega?“

62. Euroopa Kohtu presidendi 29. septembri 2022. aasta otsusega liideti kohtuasjad C-498/22, C-499/22 ja C-500/22 kirjaliku ja suulise menetluse huvides ning kohtuotsuse tegemiseks.

63. Kirjalikud seisukohad esitasid C.F.O., J.M.F.T. ja M.H.D.S., Hispaania Novo Banco, Portugali keskpank, Hispaania ja Portugali valitsus ning Euroopa Komisjon.

64. Kohtuistungil, mis toimus 26. oktoobril 2023, osalesid ja suuliselt vastasid Euroopa Kohtu esitatud küsimustele C.F.O., POSB, Hispaania Novo Banco, Portugali keskpank, Hispaania ja Portugali valitsus ning Euroopa Liidu Nõukogu, komisjon ja Euroopa Parlament.

IV. Õiguslik analüüs

A. Kohtuasjade C-498/22, C-499/22 ja C-500/22 esimesed küsimused

65. Kõigis kolmes kohtuasjas palub eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul selgitada, kas direktiivi 2001/24 artikli 3 lõike 2 tõlgendus, mille kohaselt tunnustatakse vastuvõtvas liikmesriigis päritoluliikmesriigi pädeva haldusasutuse sellise otsuse tagajärgi, mida ei ole avaldatud selle direktiivi artikli 6 lõigetes 1–4 nõutud viisil, on kooskõlas harta artiklis 47 ette nähtud põhiõigusega tõhusale kohtulikule kaitsele, õiguskindluse üldpõhimõttega ning harta artikli 21 lõikes 2 sätestatud võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse alusel diskrimineerimise keelu põhimõttega.

66. Teisisõnu soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, millised tagajärjed on sellel, kui artiklis 6 ette nähtud väljavõte riigisisesest otsusest, millega määrati päritoluliikmesriigi haldus- või kohtuasutuste, halduri või mis tahes muu päritoluliikmesriigis selleks volitatud isiku poolt saneerimismeede, on jäetud ELTs ja kahes vastuvõtva liikmesriigi üleriigilise levikuga ajalehes avaldamata.

[14] Vt esimese eelotsuse küsimuse põhjenduse kohta käesoleva ettepaneku punktid 34–37.

67. Kõigepealt tuleb täpsustada, et direktiivi 2001/24 artikli 6 lõike 1 kohaselt peab avaldamine toimuma kahel tingimusel: esiteks peab saneerimismeede mõjutama kolmandate isikute õigusi vastuvõtvas liikmesriigis ja teiseks peab päritoluliikmesriigis olema võimalik meetme määramise otsus edasi kaevata. Käesoleval juhul näib, et need kaks tingimust on täidetud, kuna Portugalis on saneerimismeetme [15] peale hagi esitatud ja põhikohtuasja hagejad on võlausaldajad, keda see meede puudutab.

68. Seejärel tuleneb artikli 6 lõike 1 sõnastusest endast, et selle avaldamise eesmärk on kaitsta vastuvõtvates liikmesriikides võlausaldajate õigust esitada saneerimismeetme peale kaebus päritoluliikmesriigi pädevale kohtule, kuna see lõige lõpeb sõnadega: „et luua võimalused edasikaebeõiguse kasutamiseks määratud aja jooksul“.

69. Lõpuks oleks mitmuse kasutamine ning direktiivi 2001/24 põhjenduste 11 ja 12 sõnastus andnud alust arvata, et kaitsta tuleb kõiki võlausaldajate õiguskaitsevahendeid saneerimismeetme enda, aga ka nende võlgniku vastu. Tingimus, et saneerimismeetme peale peab olema võimalik esitada hagi, ei võimalda siiski anda laia ülevaadet õigustest õiguskaitsevahenditele, mida avaldamine peaks kaitsma. Avaldamine ei ole kohustuslik, kui päritoluliikmesriigis ei ole saneerimismeetme peale edasikaebamist ette nähtud. Sellisel juhul on võlausaldajatel sama õigus esitada oma võlgniku vastu nõudeid. Lisaks kinnitab selle direktiivi artikli 6 lõike 4 kohaselt avaldatava teabe laad, see tähendab otsuse väljavõte, milles on märgitud „otsuse eesmärk ja õiguslik alus, edasikaebuste esitamise tähtajad, eriti selgelt mõistetaval viisil tähtaja lõppemise kuupäev ning selle asutuse või kohtu täielik aadress, kes on pädev edasikaebust läbi vaatama“, tõlgendust, mille kohaselt on kõnealusteks hagideks saneerimismeetme peale esitatud kaebused, mitte kõik võlausaldajate võimalikud õiguskaitsevahendid krediidiasutuse või sildpanga vastu.

70. Selline tõlgendus on ainus, mis tagab kooskõla direktiivi 2001/24 artikli 3 lõikes 2 ja artikli 6 lõikes 5 sätestatud põhimõtetega. Sellest esimesest sättest tuleneb, et saneerimismeetmed jõustuvad ilma ühegi formaalsuseta kogu liidus, sealhulgas kolmandate isikute suhtes, niipea kui need jõustuvad liikmesriigis, kus need on võetud. Teises sättes on sätestatud, et saneerimismeetmeid kohaldatakse olenemata selle direktiivi artikli 6 lõigetes 1–3 ette nähtud avaldamisest ja need on kõik võlausaldajate suhtes kehtivad.

71. Need põhimõtted väljendavad konkreetselt eesmärki, mis on direktiivil 2001/24 ja see on direktiiv päritoluliikmesriigis võetud saneerimismeetme mõju vastastikuse tunnustamise kohta teistes vastuvõtvates liikmesriikides, kus asuvad filiaalid, millega kaasneb menetluse ühtsuse ja kõikehõlmavuse põhimõtte kohaldamine (üksainus pädev kohus ja ainult üks kohaldatav õigus, nimelt päritoluliikmesriigi omad) [16], välja arvatud erandid, eelkõige juhul, kui vastuvõtvas liikmesriigis toimub menetlus, mida reguleerib üksnes vastuvõtva liikmesriigi õigus [17].

72. Lisaks on võlausaldajatele eraldi teatavakstegemine selle direktiivi artiklis 7 ette nähtud üksnes juhul, kui päritoluliikmesriigi õigusaktid nõuavad nõude esitamist selle tunnustamiseks või näevad ette saneerimismeetme kohustusliku teatavakstegemise võlausaldajatele, kelle alaline elu- või asukoht või registrijärgne asukoht on selles riigis. Sellest tuleneb – nagu ma juba märkisin käesoleva ettepaneku punktides 68 ja 69 –, et selle teatamise eesmärk ei ole kaitsta kõiki võlausaldajate õiguskaitsevahendeid võlgniku vastu, vaid tagada, et need võlausaldajad saavad oma õigusi selle meetme raames kaitsta päritoluliikmesriigi õiguse kohaselt.

[15] Vt krediidiasutuste ja finantsühingute üldkorra artikkel 145 N.

[16] Vt direktiivi 2001/24 põhjendused 4 ja 16 ning 24. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus LBI (C-85/12, EU:C:2013:697, punkt 49) ning kohtuotsus Banco de Portugal jt (punkt 33).

[17] Vt direktiivi 2001/24 artikkel 32.

73. Üldiselt ei käsitle seega direktiiv 2001/24 saneerimismeetme puhul võlausaldajate individuaalseid nõudeid krediidiasutuse või sildpanga vastu, välja arvatud juhul, kui tegemist on teatavate lepingute või õigustega (eelkõige töölepingud, õigused avalikku registrisse kantud kinnisasjale, teatavad asjaõigused, omandireservatsiooni klauslil [18] põhinevad õigused) või poolelioleva kohtuasjaga, mida reguleeritakse selle vastuvõtva liikmesriigi õigusega, kus on kohtuasi pooleli [19].

74. Põhikohtuasjades on selge, et selle direktiivi artiklis 6 nõutud avaldamist ei ole tehtud, ja seega tekib küsimus avaldamata jätmise tagajärgede kohta.

75. Erinevad Euroopa Kohtus menetlusse astujad on esitanud mitmeid võimalusi. Mõned väidavad, et avaldamata jätmise korral kaotab saneerimismeede mõju väljaspool päritoluliikmesriiki. Komisjon lisab, et see tagajärg tekib alles pärast seda, kui on möödunud teatud tähtaeg, mis on seotud ELTs avaldamise tähtaegadele omaste piirangutega. Teised väidavad, et direktiivi 2001/24 artikli 6 kohase avaldamise tegemata jätmisel ei ole mõju, kuna toimus direktiivi 2014/59 artiklile 83 vastav avaldamine.

76. Leian, et esimene võimalus, et saneerimismeetmetel ei ole vastuvõtvas liikmesriigis mõju, on vastuolus direktiivi 2001/24 sõnastusega ega vasta direktiivi eesmärgile, milleks on tagada nende meetmete vastastikune tunnustamine, millega kaasneb menetluste ühtsuse ja universaalsuse põhimõtete kohaldamine. Lisaks ei ole mõeldav, et sellel oleksid vahetud tagajärjed, kuid mis kestaksid ainult „teatava tähtaja“ jooksul, mis on vajalik ELTs avaldamiseks. Nimelt on avaldamata jätmise või avaldamisega hilinemise korral võimatu kindlaks määrata kuupäeva, millal kaotab vastastikune tunnustamine õigusmõju. Seega läheks ligikaudne tähtaeg otseselt vastuollu direktiivi 2001/24 eesmärkidega, milleks on taastada krediidiasutuste elujõulisus [20].

77. Teine võimalus, mis seisneb direktiivi 2001/24 artiklis 6 ette nähtud avaldamise asendamises direktiivi 2014/59 artikli 83 lõikes 4 ette nähtud avaldamisega, ei ole minu arvates kooskõlas ka selle direktiivi artikliga 117, millega muudetakse direktiivi 2001/24 artiklit 1, et täpsustada uues lõikes 5, et „[k]äesoleva direktiivi artikleid 4 ja 7 ei kohaldata, kui kohaldatakse direktiivi [2014/59] artiklit 83“. Sellest tuleneb, et direktiivi 2001/24 artiklis 6 ette nähtud avaldamine peab *a contrario* toimuma isegi siis, kui direktiivi 2014/59 artiklis 83 ette nähtud avaldamine on toimunud. Järelikult ei oma tähtsust küsimus, kas direktiiv 2014/59 on käesolevas asjas *ratione temporis* kohaldatav.

78. Lisaks tuleb juhul, kui liidu õiguses ei ole õiguse jõustamiseks ette nähtud menetluskorda täpsustatud, vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale kehtestada menetlusnormid, mille eesmärk on tagada isikutele liidu õigusest tulenevate õiguste kaitse. Need menetlusnormid ei tohi siiski olla ebasoodsamad kui samalaadsete riigisiseste õiguskaitsevahendite puhul (võrdväärsuse põhimõte) ja need ei tohi muuta liidu õiguskorraga antud õiguste kasutamist praktiliselt võimatuks või ülemäära raskeks (tõhususe põhimõte) [21].

79. Nagu ma aga juba märkisin, tagab direktiivi 2001/24 artiklis 6 ette nähtud avaldamine õiguse vaidlustada saneerimismeede päritoluliikmesriigi kohtus selle direktiiviga rakendatud vastastikuse tunnustamise abil. Juhul kui sellise edasikaebuse esitavad põhikohtuasja hagejad, peaks Portugali

[18] Vt direktiivi 2001/24 artiklid 20–27.

[19] Vt direktiivi 2001/24 artikkel 32 ja kohtuotsus Banco de Portugal jt.

[20] Vt direktiivi 2001/24 põhjendus 6.

[21] Vt 14. jaanuari 2010. aasta kohtuotsus Kyrian (C-233/08, EU:C:2010:11, punkt 62 ja seal viidatud kohtupraktika) ning 20. septembri 2018. aasta kohtuotsus Rudigier (C-518/17, EU:C:2018:757, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).

kohus võtma arvesse asjaolu, et artiklis 6 ette nähtud avaldamist ei ole toimunud, et hinnata, kas see tegemata jätmine muutis selle edasikaebuse esitamise praktiliselt võimatuks või ülemäära raskeks, arvestades riigisiseseid õigusnorme, mis reguleerivad seda liiki otsuste peale edasikaebamise tähtaega.

80. Seda analüüsi kinnitab direktiivi 2001/24 artikli 6 kujunemisloo analüüs. Nimelt jäeti nõukogu algses eelnõus [22] esiteks ELTs avaldamine ja individuaalsed teated asjaomase krediidiasutuse asukohariigi pädevate asutuste otsustada. Teiseks oli märgitud, et saneerimismeetmeid kohaldatakse avaldamise meetmetest sõltumatult ja need avaldavad võlausaldajatele kogu mõju. Kolmandaks, välja arvatud isikliku teatavakstegemise korral, hakkasid edasikaebamise tähtajad jooksma alates ELTs avaldamisest. Seega on erinevalt algsest eelnõust jäetud edasikaebamise tähtaja algushetk liikmesriikide otsustada nende menetlusautonoomia raames, kuid võrdväärsuse ja tõhususe põhimõtteid järgides.

81. Nõukogu ja parlament võtsid kohtuistungil sõna, juhtides tähelepanu sellele, et direktiiv 2001/24 on 15 aastat kestnud läbirääkimiste tulemus ning et ühtlustamismeetmed ilmusid alles direktiivis 2014/59. Nad lisasid esiteks, et kehtestatud vastastikuse tunnustamise mehhanismi eesmärk on võimaldada kiiresti ja järjekindlalt rakendada erakorralisi meetmeid, mille eesmärk on vältida ahelmõjusid ja tagada finantssüsteemi stabiilsus [23], eelkõige panga põhifunktsioonide jätkuvus ja riiklike vahendite kaitse, ning teiseks, et liikmesriikide ülesanne on teha võetud meetmed piisavalt teatavaks. Nad täpsustasid, et selle direktiivi artikli 83 lõikes 4 ette nähtud avaldamine on piisav selleks, et teavitada teiste liikmesriikide kolmandaid isikuid. Nende menetlusse astumise eesmärk oli tõendada direktiiviga 2001/24 kehtestatud mehhanismide kooskõla esmase õigusega.

82. Direktiivi 2001/24 artiklite 3 ja 6 tõlgendus, mille ma välja pakun, tõendab seda kooskõla [24].

83. Kuigi direktiivi 2001/24 artiklis 6 ette nähtud avaldamise eesmärk ei ole kaitsta muid õiguskaitsevahendeid kui saneerimismeetme vastu suunatud õiguskaitsevahend, on põhikohtuasja kaebajad olukorras, mis kuulub liidu õiguse kohaldamisalasse. Nimelt viis selle direktiiviga rakendatud saneerimismeetmete vastastikune tunnustamine selleni, et sildpanga Novo Banco asutamise mõju Portugalis laienes tema Hispaania filiaalile, millega kaasnes BESi varade ja kohustuste üksnes osaline ülekandmine sildpangale ja selle filiaalidele. Selles mõttes mõjutas see põhikohtuasja hagejate õigusi, kuna nende väidetavaid nõudeid ei antud lõpuks üle sildpanga Hispaania filiaalile, st Hispaania Novo Bancole. Järelikult võivad nad tugineda harta artikliga 47 tagatud õigusele tõhusale kohtulikule kaitsele, õiguskindluse üldpõhimõttele ja kodakondsuse alusel diskrimineerimise keelule, mida nõuab harta artikli 21 lõige 2.

84. Tõhusa kohtuliku kaitse kohta tuletas Euroopa Kohus meelde, et harta artikli 47 esimese lõiguga tagatud kohtuliku kontrolli tõhusus nõuab eelkõige, et huvitatud isik saaks kaitsta oma õigusi parimatel võimalikel tingimustel ja otsustada kõiki asjaolusid teades, kas konkreetse üksuse vastu on otstarbekas esitada pädevale kohtule hagi [25].

[22] Ettepanek: nõukogu direktiiv krediidiasutuste saneerimist ja likvideerimist käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (KOM(85) 788 (lõplik)).

[23] Nad viitasid sellega seoses 19. juuli 2016. aasta kohtuotsusele Kotnik jt (C-526/14, EU:C:2016:570, punktid 68 ja 69).

[24] Vt käesoleva ettepaneku punktid 78 ja 79.

[25] Vt kohtuotsus Banco de Portugal jt (punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).

85. Kui liidu õiguses ei ole avaldamise nõude, nagu see on ette nähtud direktiivi 2001/24 artiklis 6, mille eesmärk – tuletan meelde – ei ole teavitada kõiki võlausaldajaid nende poolt krediidiasutuse vastu esitatud nõuete esitamise korrast, täitmata jätmise eest karistust ette nähtud, peab kohus kohaldama oma riigisisest õigust ja võtma arvesse kogu olemasolevat teavet, mis võib selgitada võlausaldaja valikut võrdväärsuse ja tõhususe põhimõtetega seatud piirides.

86. Kõigepealt, nagu märkis Hispaania valitsus oma kirjalikes seisukohtades, näeb Hispaania õiguse säte ette avaldamise ametlikus väljaandes *Boletín Oficial del Estado* juhul, kui on võetud saneerimismeede, mis puudutab krediidiasutust, millel on filiaal Hispaanias [26]. Seejärel teavitati kohtuasjades C-498/22 ja C-499/22 kliente sildpanga asutamisest Novo Banco saadetud kirjades, milles neile teatati, et ärisuhe jätkub pangaga, mis on vabanenud ettenägematutest asjaoludest, mis ähvardasid BESi jätkusuutlikkust. Lõpuks, sõltumata küsimusest, kas direktiiv 2014/59 on käesolevas asjas kohaldatav, peab liikmesriigi kohus võtma arvesse selle direktiivi artikli 83 lõike 4 kohaselt avaldatud teavet, et hinnata õigussubjekti võimet otsustada, kas kasutada õiguskaitsevahendit.

87. Kui Euroopa Kohus tegi otsuse teises kohtuasjas, mis puudutas sildpanga Novo Banco asutamist ja menetlust, mis oli pooleli kuupäeval, mil vaidluse esemeks olev võlanõue BESile tagasiulatuvalt 29. detsembri 2015. aasta otsustega enne hagi esitamise kuupäeva „tagasi anti“, otsustas ta, et 4. veebruaril 2015 oli õigussubjektil kogu teave, mis oli vajalik selleks, et teha kõiki asjaolusid teades otsus sellise hagi esitamise kohta ning teha täpselt kindlaks isik, kelle vastu hagi esitada [27]. Sellega seoses tunnustas Euroopa Kohus ka päritoluliikmesriigi võimalust muuta saneerimismeetmete suhtes kohaldatavat õiguslikku regulatsiooni isegi tagasiulatuvalt [28]. Ta järeldas siiski, et direktiivi 2001/24 artikli 3 lõiget 2 ja artiklit 32 tuleb harta artikli 47 esimest lõiku arvesse võttes tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui tunnustatakse ilma täiendavate tingimusteta sellise teise saneerimismeetme mõju, millega antakse nõue uuesti üle BESile, kui selle tunnustamise tagajärjel kaotab Novo Banco tagasiulatuvalt niisuguse isiku staatuse, kelle vastu saaks käimasolevas menetluses hagi esitada, seades nii kahtluse alla kohtuotsused, mis on selles menetluses juba hageja kasuks tehtud [29].

88. Põhikohtuasjades esitati hagid Hispaania kohtule siiski väga erinevas kontekstis, kuna need esitati pärast saneerimismeetmetega (sealhulgas 29. detsembri 2015. aasta otsustega) väidetavate nõuete võlgniku kindlaksmääramist ning järelikult stabiliseeritud ja asjakohases õiguslikus raamistikus. Järelikult pidid põhikohtuasja hagejad kindlaks tegema, kas nende võlgnik on Hispaania Novo Banco või Hispaania BES, võttes arvesse teavet, mis oli kättesaadav nii riigisiseste õigusnormide kui ka direktiivi 2014/59 artikli 83 lõike 4 vabatahtliku kohaldamise alusel.

89. Tegelikult ei muutnud saneerimismeede võlgniku isikut, vaid võlgniku rahaline olukord, mille tõttu see meede võeti, kahjustas põhikohtuasja hagejate väidetava nõude väärtust. Lisaks ei selgita hagejad, mis põhjusel oleks olnud võimatu algatada menetlust Hispaania BESi vastu. Saneerimismeede ei seadnud seega kahtluse alla nende kaebeõigust.

90. Mis puudutab harta artikliga 21 tagatud diskrimineerimiskeelu põhimõtet, siis ei ole väidetud, et käesolevas asjas kohaldatavaid riigisiseseid õigusnorme kohaldatakse erinevalt sõltuvalt sellest, kas õigussubjekt on ühe või teise riigi kodanik.

[26] Vt krediidiasutuste saneerimise ja likvideerimise seaduse 6/2005 artikkel 19.

[27] Vt kohtuotsus Banco de Portugal jt (punkt 53).

[28] Vt kohtuotsus Banco de Portugal jt (punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).

[29] Vt kohtuotsus Banco de Portugal jt (punkt 66 ja resolutsioon).

91. Õiguskindluse põhimõtte kohta tuletas Euroopa Kohus meelde, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt nõuab see põhimõte esiteks, et õigusnormid oleksid selged ja täpsed, ning teiseks, et nende kohaldamine oleks õigussubjektidele ettenähtav, eriti juhul, kui need võivad eraõiguslikele isikutele ja ettevõtjatele kaasa tuua ebasoodsaid tagajärgi. Täpsemalt nõuab see põhimõte, et õigusnormid võimaldaksid asjasse puutuvatel isikutel täpselt teada kohustuste ulatust, mida need õigusnormid neile ette näevad, ja et neil isikutel oleks võimalik selgelt teada oma õigusi ja kohustusi ning toimida neile vastavalt [30].

92. Käesoleval juhul on direktiivi 2001/24 sätete kohaselt selge, et Hispaanias tunnustatakse Portugalis võetud saneerimismeetme mõju ning et õigussubjekti ülesanne on kontrollida saneerimismeetme täpseid sätteid, et kontrollida, kes on tema võlgnik pärast kohustuste osalist üleandmist äsja asutatud sildpangale.

93. Kõigil neil põhjustel teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata, et direktiivi 2001/24 artikli 3 lõiget 2 ja artiklit 6 koostoimes harta artikli 21 lõikega 2 ja artikli 47 esimese lõiguga tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus see, kui selle direktiivi artikli 6 lõikes 1 ette nähtud avaldamise nõude täitmata jätmise korral tunnustatakse muus liikmesriigis kui päritoluliikmesriik sellise saneerimismeetme mõju, millega asutati sildpank koos kohustuste ja vastutuse osalise üleandmisega, enne kohtule niisuguse hagi esitamist, milles palutakse tunnustada ja rahuldada nõue, mis oli algselt tekkinud selle saneerimismeetme esemeks oleva panga vastu, tingimusel et järgitakse võrdväärsuse ja tõhususe põhimõtteid, mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

B. Kohtuasjade C-498/22 ja C-499/22 teine küsimus

94. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib Euroopa Kohtult, kas direktiivi 2001/24 artikli 3 lõike 2 tõlgendus, mille kohaselt tunnustatakse vastuvõtvas liikmesriigis tagajärgi, mis tulenevad päritoluliikmesriigi pädeva asutuse sellisest otsusest, millega jäeti sildpangale üle andmata teatavad kohustused ja vastutus, mis kuulusid saneerimismeetmete esemeks oleva panga tavapärase tegevuse ja teatava vara hulka, kui sildpanga enda – mida kontrollib liidu õigust kohaldav ametiasutus – hilisem tegevus on tekitanud vastuvõtva liikmesriigi klientides õiguspärase ootuse, et sildpank on üle võtnud ka kohustused, mis vastavad vastutusele ja kohustustele, mis olid saneerimismeetmete esemeks oleval pangal oma klientide ees, on kooskõlas harta artiklis 47 ette nähtud põhiõigusega tõhusale kohtulikule kaitsele ja õiguskindluse üldpõhimõttega.

95. Sellele küsimusele vastamiseks tuleb kõigepealt käsitleda põhikohtuasja hagejate võimalust tugineda nende kasuks õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele.

96. Euroopa Kohtu praktika kohaselt kuulub nimelt õiguspärase ootuse kaitse põhimõte liidu aluspõhimõtete hulka [31]. Euroopa Kohus on täpsustanud, et igal õigussubjektil, kelles liidu institutsioon on konkreetseid kinnitusi andes tekitanud põhjendatud lootusi, on õigus tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele. Seevastu ei saa keegi tugineda selle põhimõtte rikkumisele

[30] Vt kohtuotsus Banco de Portugal jt (punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

[31] Vt 7. juuni 2005. aasta kohtuotsus VEMW jt (C-17/03, EU:C:2005:362, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika) ning 14. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Agrargenossenschaft Neuzelle (C-545/11, EU:C:2013:169, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).

nimetatud kinnituste puudumise korral [32]. Ta on ka möönnud, et liikmesriigid peavad seda põhimõtet järgima, kui nad rakendavad liidu õigust [33], sealhulgas riigisiseste haldusasutuste kaudu [34].

97. Käesolevas asjas leiavad põhikohtuasja hagejad, et ühelt poolt asjaolu, et Novo Banco oli asutamise ajal pärast saneerimismeetmete võtmist Portugali keskpanga kontrolli all, ja teiselt poolt Novo Banco saadetud täpsed kirjad nende lepingusuhete jätkumise kohta, mis oli hagejatel olnud BESiga, võisid tekitada neil õiguspärase ootuse Hispaania Novo Banco kohustuste ulatuse suhtes nende ees.

98. Kuid Hispaania Novo Banco käsitamine liidu õigust rakendava haldusasutusena – samas kui esiteks on Portugali keskpanga teostatav kontroll ajutine ja seda tehakse saneerimismeetme raames, milleks oli sildpanga asutamine, ning teiseks asutati see haldusasutus eraõigusliku krediidiasutuse vormis, millel ei ole mingit ülkohaldatavatest õigusnormidest tulenevat pädevust avaliku teenuse osutamise ülesande täitmiseks – läheks kaugemale sellest, mida on Euroopa Kohus õiguspärase ootuse valdkonnas tunnistanud [35]. Nii on Euroopa Kohus otsustanud, et ettevõtja ei saa tugineda oma tarnija suhtes õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele, et tugineda sisendkäibemaksu mahaarvamise õigusele [36].

99. Igal juhul ei ole esiteks BESi klientidele saadetud kirjad, milles oli märgitud, et Novo Banco oli sama pank mis BES ja et suhe pangaga ei muutunud mingistki aspektist, ning teiseks Hispaania Novo Banco tegevus, kui ta vastas 2017. aastal põhikohtuasja hagejale kohtuasjas C-498/22, et neil ei ole õigust nõuda tagasimaksmist, kuna vaidlusalune tingimus ei ole ebaõiglane, ning kuna ta lõpetas ühe kahest lepingust, mille olid sõlminud põhikohtuasja hagejad kohtuasjas C-499/22, piisav selleks, et seda saaks pidada konkreetseks kinnituseks, mis võib tekitada õiguspärase ootuse, et Hispaania Novo Banco võtab endale kõik BES Hispaania kohustused lepingulise või lepingueelse vastutuse seisukohast.

100. Kirjades oli nimelt teatatud üksnes klientide ja panga vaheliste ärisuhete jätkumisest, täpsustades samas, et BESi jätkusuutlikkust ähvardavad ohud olid kõrvaldatud ja uus pank oli BESi probleemsetest varadest vabastatud. Lisaks ei tähenda ebaõiglase tingimuse olemuse vaidlustamine nõustumist selle tingimuse eest vastutuse võtmisega. Samuti ei saa ebatüüpilise finantslepingu maksetähtaja saabudes maksmine anda kinnitust, et pank võtab endale selle lepinguga seotud lepingueelse vastutuse. Selles osas jagan kohtujurist Kokott'i arvamust kohtuasjas Banco de Portugal jt [37] esitatud ettepanekus, mis puudutab Novo Banco asutamist, et „[p]elgalt asjaolu, et Novo Banco on (vähemalt osaliselt) BESi õigusjärglane ja jätkab ka hageja aktsiaportfelli haldamist, ei saa […] mingil juhul tekitada õiguspärast ootust, et Novo Banco võtab üle – juba enne kõnealuse ärisuhte ülevõtmist kehtinud – vastutuskohustuse ka BESi antud väära investeerimisnõustamise eest".

[32] Vt 16. detsembri 2020. aasta kohtuotsus nõukogu jt *vs*. K. Chrysostomides & Co. jt (C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P ja C-604/18 P, EU:C:2020:1028, punkt 178 ja seal viidatud kohtupraktika).

[33] Vt 11. juuli 2002. aasta kohtuotsus Marks & Spencer (C-62/00, EU:C:2002:435, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).

[34] Vt 22. septembri 2022. aasta kohtuotsus Admiral Gaming Network jt (C-475/20–C-482/20, EU:C:2022:714, punkt 62) ning 17. novembri 2022. aasta kohtuotsus Avicarvil Farms (C-443/21, EU:C:2022:899, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

[35] Vt 17. novembri 2022. aasta kohtuotsus Avicarvil Farms (C-443/21, EU:C:2022:899), maapiirkondade investeeringute rahastamise ameti ning põllumajandusmaksete ja sekkumiste ameti kohta.

[36] Vt 21. veebruari 2018. aasta kohtuotsus Kreuzmayr (C-628/16, EU:C:2018:84, punkt 47).

[37] C-504/19, EU:C:2020:943, punkt 82.

101. Lisaks tuleb antud kinnituste õiguspärasuse hindamisel võtta arvesse konteksti, milles sildpank asutati BESi raskuste lahendamiseks. Euroopa Kohus on nimelt otsustanud, et isegi olukorras, kus võib tekkida õiguspärane ootus, võib ülekaaluka avaliku huviga olla vastuolus üleminekumeetmete võtmine olukordade jaoks, mis tekkisid enne uute eeskirjade jõustumist, aga mis ei olnud veel lõppenud, ning et eesmärk tagada finantssüsteemi stabiilsus, vältides samal ajal liigset avaliku sektori raha kulutamist ja minimeerides konkurentsimoonutusi, on sedalaadi ülekaalukas avalik huvi [38]. Ta järeldas sellest, et õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele saab tugineda selleks, et vaidlustada komisjoni pangandusteatist, kuid sellega ei ole vastuolus selle teatise teatud punktid, mis näevad riigiabi lubamise tingimusena ette aktsionäride ja allutatud võlausaldajatega kulude jagamise tingimuse [39].

102. Kõigist neist asjaoludest tuleneb, et põhikohtuasja hagejad ei saa Hispaania Novo Banco vastu tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumisele.

103. Teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata teistele küsimustele kohtuasjades C-498/22 ja C-499/22, et direktiivi 2001/24 artikli 3 lõiget 2 koostoimes harta artikliga 47 ja õiguskindluse üldpõhimõttega tuleb tõlgendada nii, et eraõiguslikud isikud ei saa tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele sildpanga suhtes, kes on eraõiguslik ettevõtja, kellel ei ole laiemaid õigusi, kui üldkohaldatavatest normidest tulenevad, ja kes on asutatud sellise panga saneerimismeetmena, mille kliendid need eraõiguslikud isikud algul olid, selleks et nõuda, et sildpank vastutaks lepingueelsete ja lepinguliste kohustuste eest, mis on seotud saneerimismeeteme esemeks oleva pangaga sõlmitud lepingutega.

C. Kolmas küsimus kohtuasjades C-498/22 ja C-499/22 ning teine küsimus kohtuasjas C-500/22

104. Nende küsimustega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul selgitada, kas direktiivi 2001/24 artikli 3 lõike 2 tõlgendus, mille kohaselt tunnustatakse vastuvõtvas liikmesriigis pädeva haldusasutuse otsust, millega nähakse ette sildpanga asutamine ning ebaõiglase tingimuse alusel sissenõutud intresside tagasimaksmise kohustuse või lepingueelse või lepingulise vastutuse alusel tasumisele kuuluvate summade maksmise kohustuse jätmine maksejõuetu panga kohustuste hulka, on kooskõlas harta artikliga 17 tagatud omandiõigusega, õiguskindluse põhimõttega ja harta artiklis 38 sätestatud kõrgetasemelise tarbijakaitse põhimõttega, ning direktiivi 93/13 artikli 6 lõikega 1.

105. Kõigepealt soovin märkida, et kohtuasjas C-499/22 vaidlustavad põhikohtuasja hagejad Hispaania BESi poolt enne ebatüüpilise finantslepingu sõlmimist esitatud lepingueelse teabe kvaliteedi, märkides, et apellatsioonikohus leidis, et teine leping, mis sõlmiti 28. aprillil 2008, lõppes enne Novo Banco asutamist ja et mingit selle lepinguga seotud vastutust ei saanud seega üle anda.

[38] Vt 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus Kotnik jt (C-526/14, EU:C:2016:570, punktid 68 ja 69).

[39] Vt 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus Kotnik jt (C-526/14, EU:C:2016:570, punktid 40 ja 80).

1. Kooskõla omandiõigusega, nagu see õigus on tagatud harta artikliga 17

106. Mis puudutab kolmes eelotsusetaotluses tõstatatud küsimust kooskõla kohta harta artikliga 17 tagatud omandiõigusega, siis tuleb meenutada, et Euroopa Kohus on juba tuvastanud, et sildpanga Novo Banco asutamine ja selle tagajärjed on aktsionäride ja allutatud võlakirjade omanike seisukohast selle artikliga kooskõlas [40].

107. Meenutan, et harta artikli 17 lõike 1 kohaselt on igaühel õigus oma seaduslikul teel saadud omandit vallata, kasutada, käsutada ja pärandada. Kelleltki ei tohi tema omandit ära võtta muidu kui üldistes huvides, seaduses ette nähtud juhtudel ja tingimustel ning õigeaegse ja õiglase hüvituse eest. Omandi kasutamist võib reguleerida seadusega niivõrd, kui see on vajalik üldistes huvides. Vastavalt harta artikli 52 lõikega 3 loodud seosele hartas sätestatud õiguste ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga [41] kaitstud õiguste vahel tuleb juhul, kui need on omavahel vastavuses, harta artikli 17 tõlgendamisel võtta arvesse Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikat EIÕK protokolli nr 1 artikli 1 kohta, milles on sätestatud omandiõiguse kaitse kui minimaalne kaitsetase [42].

108. Euroopa Kohus on meelde tuletanud, et harta artikliga 17 antud kaitse hõlmab varalise väärtusega õigusi, millest asjaomast õiguskorda arvestades tuleneb omandatud õiguslik seisund, mis võimaldab õiguste valdajal neid õigusi enda kasuks sõltumatult teostada [43]. Ta järeldas sellest, et kapitaliturgudel kaubeldavad võlakirjad on sellised õigused, mille suhtes võib seda kaitset kohaldada, nagu nähtub EIÕK protokolli nr 1 artiklit 1 käsitlevast Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast [44].

109. Seega näib mulle, et selle küsimuse omandiõiguse seisukohast analüüsimiseks asjakohane kriteerium on see, kas igas kohtuasjas kõne all olev olukord puudutab õigust, millest tuleneb omandatud õiguslik seisund, mis võimaldab õiguste omajal neid õigusi enda kasuks sõltumatult teostada.

110. Nagu ma käesoleva ettepaneku punktis 108 juba märkisin, kujutab kaubeldav võlakiri, sealhulgas eelisvõlakiri, nagu kohtuasjas C-500/22, Euroopa Kohtu hinnangul endast õigust, mis võib olla kaitstud harta artikliga 17 tagatud kaitsega.

111. Mulle näib, et sama kehtib ka kohtuasjas C-498/22 kõne all oleva nõude kohta. See nõue, mis on seotud panga kohustusega tagastada intress, mis on saadud hüpoteeklaenulepingus ette nähtud intressi alammäära tingimuse alusel – kohustus, mis tuleneb direktiivi 93/13 [45] artikli 6 lõikel 1 põhinevast Euroopa Kohtu praktikast –, kujutab endast nimelt õigust, millest tuleneb ilmselgelt omandatud õiguslik seisund, kuna tagasitäitmiskohustuse tagajärgi ei saa ajaliselt piirata ajavahemikuga, mis järgneb selle tingimuse ebaõiglaseks tunnistamisele. See analüüs on kooskõlas ka Euroopa Inimõiguste Kohtu poolt aluseks võetud kriteeriumidega, kuna EIÕK protokolli nr 1 artiklis 1 sätestatud mõiste „omand“, mis võib saada omandiõiguse kaitse, võib hõlmata nii „olemasolevaid varasid“ kui ka varalisi väärtusi, sealhulgas nõudeid, mille alusel hageja võib väita, et tal on vähemalt „õiguspärane ootus“ omandiõiguse tegelikult

[40] Vt 5. mai 2022. aasta kohtuotsus BPC Lux 2 jt (C-83/20; edaspidi „kohtuotsus BPC Lux 2 jt“, EU:C:2022:346).

[41] Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud; edaspidi „EIÕK“.

[42] Vt kohtuotsus BPC Lux 2 jt (punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

[43] Vt kohtuotsus BPC Lux 2 jt (punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

[44] Vt kohtuotsus BPC Lux 2 jt (punktid 40 ja 41 ning seal viidatud kohtupraktika).

[45] Vt kohtuotsus Gutiérrez Naranjo jt.

kasutamiseks [46]. Käesolevas asjas kvalifitseeriti intressi alammäära tingimused ebaõiglasteks ning tagasitäitmise mõju peab olema täielik, ilma et seda saaks Euroopa Kohtu praktika kohaselt ajaliselt piirata.

112. Seevastu kohtuasjas C-499/22 esitatud nõude puhul, milleks on lepingueelse teabe puudumise tõttu tasumisele kuuluv hüvitis, kahtlen, kas niisugusele nõudele tuginev hageja saab tugineda harta artiklis 17 ette nähtud kaitsele. See väidetav nõue ei vasta omandatud õiguslikule seisundile, sest lepingueelset teabe andmata jätmist tuleb kohtulikult hinnata.

113. Lisaks võib Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika kohaselt kahju hüvitamise nõudel olla varaline väärtus, kui on tõendatud, et nõudel on riigisiseses õiguses piisav alus, näiteks kui seda kinnitab kohtute väljakujunenud kohtupraktika. [47] Kuid veel peab isikul, kes sellele tugineb, olema õiguspärane ootus. Selle kohtu praktikas on aga esiteks märgitud, et hagejatel ei ole „õiguspärast ootust“, kui ei saa asuda seisukohale, et neil on piisavalt tõendatud vahetult sissenõutav võlanõue, ning teiseks ei näe see ette „tegelikku vaidlustamist“ või „kaitstava nõude“ olemasolu kriteeriumina, mis võimaldab otsustada, kas esineb EIÕK protokolli nr 1 artikliga 1 kaitstud „õiguspärane ootus“ [48]. Ta täpsustab, et lihtsalt lootus ei kujuta endast õiguspärast ootust, kui puudub jõustunud kohtuotsus [49]. Kohtuasjas C-499/22 esitatud nõue ei vasta minu arvates nendele tingimustele ja selle võimalike omanike suhtes ei saa kohaldada harta artikliga 17 tagatud omandi kaitset.

114. Kuna harta artikli 17 kohaldamisalasse kuuluvad üksnes kohtuasjades C-498/22 ja C-500/22 kõne all olevad nõuded, mis on omandatud õiguspäraselt, siis tuleb analüüsida, kas nende nõuete suhtes saab kohaldada selle artikliga tagatud kaitset.

115. Euroopa Kohus on juba võtnud seisukoha küsimuses, kas BESi saneerimismeede, see tähendab vara ja kohustuste osaline ülekandmine uuele asutatud sildpangale, mis on võetud kooskõlas põhikohtuasjas kõne all olevate õigusnormidega, on kooskõlas harta artikliga 17, leides, et seda saneerimismeedet tuleb käsitada vara kasutamise regulatsioonina, mis vastab liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele harta artikli 52 lõike 1 tähenduses, nagu tagada kogu euroala pangandussüsteemi stabiilsus ja vältida süsteemset riski. [50]

116. Käesoleval juhul ei ole vaidlustatud mitte sildpanga asutamise ja varade üleandmise riigisisese meetme kokkusobivus, vaid asjaolu, et Portugalis võetud saneerimismeetme vastastikuse tunnustamise alusel muudeti Hispaanias kohaldatavaks ühelt poolt hüpoteeklaenu intressi alammäära tingimuse alusel sissenõutud intressi tagastamise kohustus (kohtuasi C-498/22) ja teiselt poolt eelisvõlakirjaga seotud kohustuste ja vastutuse (kohtuasi C-500/22) määramine maksejõuetu panga kohustuste hulka.

[46] Vt EIK 2. mai 2013. aasta otsus Panteliou-Darne ja Blantzouka *vs.* Kreeka (CE:ECHR:2013:0502JUD002514308, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).

[47] Vt EIK 6. oktoobri 2005. aasta otsus Draon *vs.* Prantsusmaa (CE:ECHR:2005:1006JUD000151303, punkt 65 ja seal viidatud kohtupraktika).

[48] Vt EIK 6. oktoobri 2005. aasta otsus Draon *vs.* Prantsusmaa (CE:ECHR:2005:1006JUD000151303, punkt 68 ja seal viidatud kohtupraktika).

[49] Vt EIK 19. oktoobri 2004. aasta otsus vastuvõetavuse kohta Caisse régionale de crédit agricole mutuel Nord de France *vs.* Prantsusmaa (CE:ECHR:2004:1019DEC005886700).

[50] Vt kohtuotsus BPC Lux 2 jt (punkt 44–55 ja seal viidatud kohtupraktika).

117. Leian siiski, et saab järgida sama arutluskäiku. Seega ei mõjuta vastastikuse tunnustamise mehhanism tegelikult omandiõiguse väidetavat rikkumist. Lisaks ei ole otsus jätta need võlanõuded sildpanga kohustuste hulka üle viimata käsitatav omandiõigusest ilmajätmisena (kuna nende nõuete väärtuse kaotus BESi puhul oli tingitud tema kohustuste täitmata jätmisest, mitte saneerimismeetmest), vaid selle kasutamise reguleerimisena [51].

118. Lõppkokkuvõttes tuleb analüüsida, kas see reguleerimine toimus ulatuses, milles see oli vajalik üldistes huvides vastavalt harta artikli 17 lõike 1 kolmandale lausele.

119. Mis intressi tagasimaksmise kohustusse puutub, siis esiteks otsustati seda omandiõiguse piirangut sisaldav saneerimismeede võtta Portugali õiguse alusel ja see vastab samale üldisele huvile kui see, mille tulemusel asutati sildpank, millel on mõtet üksnes juhul, kui maksejõuetu panga kohustused ja vara sorteeritakse nii, et see võimaldaks säilitada finantssüsteemi stabiilsus ja vältida süsteemset riski. Seega liikmesriikidele antud kaalutlusruumi raames ei ületa saneerimismeede minu arvates üldise huvi seisukohast vajalikku meedet. Teiseks eelisvõlakirja puhul võib korrata analüüsi, mille Euroopa Kohus esitas kohtuotsuses BPC Lux 2 jt võlakirjaomanikest võlausaldajate kohta [52].

120. Järelikult tuleb väide omandiõiguse rikkumise kohta kõigi võlausaldajate puhul tagasi lükata.

2. Kooskõla õiguskindluse põhimõttega

121. Mis puudutab kooskõla õiguskindluse põhimõttega, siis meenutasin käesoleva ettepaneku punktis 91 Euroopa Kohtu poolt sellele põhimõttele antud sisu. Lisaks on Euroopa Kohus juba täpsustanud, et õiguskindluse põhimõtet tuleb eriti rangelt järgida siis, kui tegemist on õigusnormidega, mis võivad tekitada rahalisi kohustusi [53].

122. Leian siiski, et sildpanga asutamises seisneva saneerimismeetme põhimõte ise eeldab uuele struktuurile üle antud kohustuste ja varade sorteerimist. Nimelt on direktiivi 2001/24 artikli 2 seitsmendas taandes määratletud saneerimismeetmed meetmed, mille eesmärk on säilitada või taastada krediidiasutuse rahaline olukord ja mis võivad mõjutada kolmandate isikute varasemaid õigusi, sealhulgas meetmed, millega nähakse ette nõuete vähendamise võimalus.

123. Käesoleval juhul otsustas Portugali pädev ametiasutus jätta teatavad kohustused (kohtuasi C-500/22) ja teatavad õiguslikud riskid (kohtuasjad C-498/22 ja C-499/22) üle andmata. Ta on küll lähtunud raamatupidamislikust, mitte õiguslikust arutluskäigust, kuid see oli riigisiseste õigusnormidega lubatud, kuna need õigusnormid võimaldavad isegi kohustuste „tagasikandmist“ BESile, mida on Euroopa Kohus lubanud [54].

3. Kooskõla tarbijakaitse põhimõttega ja direktiivi 93/13 artikli 6 lõikega 1

124. Mis puudutab kooskõla harta artiklis 38 (kohtuasjad C-498/22 ja C-499/22) ja direktiivi 93/13 artikli 6 lõikes 1 (kohtuasi C-498/22) sätestatud tarbijakaitse põhimõttega, siis leian, et üksnes harta artikli 38 kohaldamist puudutava küsimuse vastuvõetavus kohtuasjas C-499/22 ei

[51] Vt kohtuotsus BPC Lux 2 jt (punkt 48).

[52] Vt selle kohtuotsuse punktid 50–57.

[53] Vt kohtuotsus Banco de Portugal jt (punkt 52 ning seal viidatud kohtupraktika).

[54] Vt kohtuotsus Banco de Portugal jt (punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).

näi tekitavat raskusi. Nagu ma käesoleva ettepaneku punktis 83 märkisin, on põhikohtuasjade kaebajad liidu õiguse kohaldamisalasse kuuluvas olukorras alates hetkest, mil nende vastu tuginetakse kohtumenetluses Portugalis otsustatud saneerimismeetme vastastikuse tunnustamise tagajärgedele.

125. Sisulistes küsimustes tugineb põhikohtuasja hageja kohtuasjas C-498/22 Euroopa Kohtu praktikale, millega seati kahtluse alla Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) 9. mai 2013. aasta otsuse kohtupraktika, mis pangandussektori raskusi arvesse võttes piiras müüja või teenuste osutaja poolt tarbijaga sõlmitud lepingus sisalduva tingimuse ebaõigluse kohtulikust tuvastamisest tulenevat tagasitäitmiskohustust ajaliselt üksnes summadega, mis on selle tingimuse alusel alusetult makstud pärast selle kohtuotsuse kuulutamist, millega kohus selle ebaõigluse tuvastas [55]. Nimelt otsustas Euroopa Kohus kohtuotsuses Gutiérrez Naranjo jt, et direktiivi 93/13 artikli 6 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selline liikmesriigi kohtupraktika on sellega vastuolus [56].

126. Tuleb märkida, et selles kohtuotsuses tunnistas Euroopa Kohus kooskõlas harta artikliga 38, milles on sätestatud tarbijakaitse põhimõte, et arvestades avaliku huvi laadi ja tähtsust tarbijakaitse valdkonnas, kohustab direktiiv 93/13 liikmesriike nägema ette piisavad ja tõhusad vahendid, et lõpetada ebaõiglaste tingimuste seadmine lepingutes, mille müüjad või teenuste osutajad tarbijatega sõlmivad [57]. Kuid Euroopa Kohus meenutas nimetatud kohtuotsuses ka seda, et tarbijakaitse ei ole absoluutne [58].

127. Euroopa Kohus on ühtlasi rõhutanud, et pangandus- ja rahandussüsteemi stabiilsuse tagamise ning süsteemse riski vältimise eesmärgid on liidu taotletud üldise huvi eesmärgid [59]. Lisaks on Euroopa Kohus mitmel korral otsustanud, et ehkki on olemas selge üldine huvi tagada kogu liidus tugev ja järjepidev investorite, aktsionäride või võlausaldajate kaitse, ei saa seda huvi pidada kõikides olukordades tähtsamaks kui üldine huvi finantssüsteemi stabiilsuse tagamise vastu [60].

128. Järelikult tuleb hinnata, mil määral võib või ei või see üldine huvi, mis seisneb finantssüsteemi stabiilsuse tagamises, takistada tarbijakaitset eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluses olevatel juhtudel.

129. Esiteks väidavad põhikohtuasja kaebajad ja eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kuna Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) tugines tagasitäitmiskohustuse ajalisel piiramisel pankade finantsraskustele, võttis Euroopa Kohus kohtuotsuses Gutiérrez Naranjo jt kaudselt, kuid tingimata arvesse finantsmõju pangandussüsteemile, et seada esikohale tarbijakaitse.

130. Ma ei saa siiski seda arutluskäiku järgida, sest põhikohtuasjades ilmnesid raskused saneerimismeetme vormis, mille vastastikust tunnustamist teistes liikmesriikides rakendati liidu õiguse alusel, ning seetõttu tuleb läbi viia uus hindamine.

55 Vt kohtuotsus Gutiérrez Naranjo jt (punkt 46).

56 Vt kohtuotsus Gutiérrez Naranjo jt (punkt 75 ja resolutsioon).

57 Vt kohtuotsus Gutiérrez Naranjo jt (punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).

58 Vt kohtuotsus Gutiérrez Naranjo jt (punkt 68).

59 Vt 5. mai 2022. aasta kohtuotsus Banco Santander (Banco Populari kriisilahendus) (C-410/20, EU:C:2022:351, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

60 Vt 19. juuli 2016. aasta kohtuotsus Kotnik jt (C-526/14, EU:C:2016:570, punkt 91) investorite kohta ning 8. novembri 2016. aasta kohtuotsus Dowling jt (C-41/15, EU:C:2016:836, punkt 54) aktsionäride ja võlausaldajate kohta.

131. Teiseks näib mulle, et põhikohtuasjas käsitletavad olukorrad erinevad selgelt juhtumist, mida käsitleti kohtuasjas, milles tehti kohtuotsus Gutiérrez Naranjo jt, sest see puudutas ainult ühe tarbija kaitset. Käesolevates kohtuasjades võeti saneerimismeede selleks, et tagada finantssüsteemi stabiilsus ja seega lõppkokkuvõttes kõikide teiste tarbijate, panga klientide ja laiemalt pangandussüsteemi süsteemne kaitse.

132. Kolmandaks ei lähe tarbijakaitse nii kaugele, et see tagab tarbijale võlgnikust panga pankroti korral enammakstud intressi tagastamine, mis on teine teema võrreldes tagasitäitmiskohustuse ajalise piiramisega.

133. Kokkuvõttes leian, et käesoleval juhul ei saa tarbijakaitse olla esimuslik üldise huvi suhtes, mis seisneb finantssüsteemi stabiilsuse tagamises.

134. Lisaks märkis komisjon oma seisukohtades, et põhikohtuasja hageja enammakstud intressi nõude kohtuasjas C-498/22 võib tasaarvestada kuumaksete summaga, mida nad Hispaania Novo Bancole jätkuvalt maksavad, kohaldades direktiivi 2001/24 artikli 23 lõiget 1, milles on sätestatud, et saneerimismeetmete rakendamine ei mõjuta võlausaldaja õigust nõuda oma nõude tasaarvestamist krediidiasutuse nõudega, kui see tasaarvestamine on krediidiasutuse nõude suhtes kohaldatava seadusega lubatud. See säte ei näi siiski olevat käesolevas asjas kohaldatav, kuna esiteks ei olnud saneerimismeetme võtmise kuupäeval enammakstud intressi nõuet olemas, kuna kohtuotsust Gutiérrez Naranjo jt ei olnud tehtud, ja teiseks ei ole Hispaania Novo Bancole üle kandmata jäetud intressinõude võlgnik sama isik, kes on kuumakseid saama õigustatud isik.

135. Neid asjaolusid arvestades teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata, et direktiivi 2001/24 artikli 3 lõiget 2 ja direktiivi 93/13 artikli 6 lõiget 1 koostoimes harta artiklitega 17 ja 38 ning õiguskindluse üldpõhimõttega tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus see, kui vastuvõtvas liikmesriigis tunnustatakse päritoluliikmesriigi pädeva haldusasutuse sellise otsuse tagajärgi, mis näeb saneerimismeetmena ette sildpanga asutamise ja ebaõiglase tingimuse alusel sissenõutud intresside tagasimaksmise kohustuse või lepingueelse või lepingulise vastutuse alusel tasumisele kuuluvate summade maksmise kohustuse jätmise maksejõuetu panga kohustuste hulka.

V. Ettepanek

136. Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Tribunal Supremole (Hispaania kõrgeim kohus) järgmiselt:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. aprilli 2001. aasta direktiivi 2001/24/EÜ krediidiasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta artikli 3 lõiget 2 ja artiklit 6 koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 21 lõikega 2 ja artikli 47 esimese lõiguga

   tuleb tõlgendada nii, et

   nendega ei ole vastuolus see, kui selle direktiivi artikli 6 lõikes 1 ette nähtud avaldamise nõude täitmata jätmise korral tunnustatakse muus liikmesriigis kui päritoluliikmesriik sellise saneerimismeetme mõju, millega asutati sildpank koos kohustuste ja vastutuse osalise üleandmisega, enne kohtule niisuguse hagi esitamist, milles palutakse tunnustada ja rahuldada nõue, mis oli algselt tekkinud selle saneerimismeetme esemeks oleva panga vastu, tingimusel, et järgitakse võrdväärsuse ja tõhususe põhimõtteid, mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

2. Direktiivi 2001/24 artikli 3 lõiget 2 koostoimes põhiõiguste harta artikliga 47 ja õiguskindluse üldpõhimõttega

   tuleb tõlgendada nii, et

   eraõiguslikud isikud ei saa tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele sildpanga suhtes, kes on eraõiguslik ettevõtja, kellel ei ole laiemaid õigusi, kui üldkohaldatavatest normidest tulenevad, ja kes on asutatud sellise panga saneerimismeetmena, mille kliendid need eraõiguslikud isikud algul olid, selleks et nõuda, et sildpank vastutaks lepingueelsete ja lepinguliste kohustuste eest, mis on seotud saneerimismeeteme esemeks oleva pangaga sõlmitud lepingutega.

3. Direktiivi 2001/24 artikli 3 lõiget 2 ja nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes artikli 6 lõiget 1 koostoimes põhiõiguste harta artiklitega 17 ja 38 ning õiguskindluse üldpõhimõttega

   tuleb tõlgendada nii, et

   nendega ei ole vastuolus see, kui vastuvõtvas liikmesriigis tunnustatakse päritoluliikmesriigi pädeva haldusasutuse sellise otsuse tagajärgi, mis näeb saneerimismeetmena ette sildpanga asutamise ning ebaõiglase tingimuse alusel sissenõutud intresside tagasimaksmise kohustuse või lepingueelse või lepingulise vastutuse alusel tasumisele kuuluvate summade maksmise kohustuse jätmise maksejõuetu panga kohustuste hulka.